

หัวข้อวิจัย	แนวทางการพัฒนาการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน : กรณีศึกษาเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
ผู้ดำเนินการวิจัย หน่วยงาน	นายธนะวิทย์ เพียรดี, นางสาวอินทิรา ไพรัตน์, นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา
ปี พ.ศ.	2561

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดตรัง 2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการพัฒนาการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดตรัง 3. เพื่อวิเคราะห์การสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดตรัง และ 4. เพื่อศึกษาหาแนวทางทางการพัฒนาการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดตรัง การวิจัยแบบผสมผสาน คือ การใช้เทคนิควิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 7 ท่าน ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง 15 ท่าน และนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ 400 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์เจาะลึก และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยวิเคราะห์ผลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์จะมีการตรวจสอบความถูกต้องของการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า มีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ ตึกโบราณย่านเมืองตรัง ถนนคนเดิน สถานีรถไฟตรัง ตลาดสดทับเที่ยง อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์ สวนสาธารณะกะพังสุรินทร์ ศาลเจ้าท่ามก่งเย้ย ศาลเจ้าพ่อเสือ ศาลเจ้าพ่อหมื่นราม ศาลเจ้ากิวอ่องเอี้ย วัดภูเขาทอง วัดตันติยาภิรม โบสถ์คริสต์ กลุ่มผลิตภัณฑ์มีดพร้านาป้อเจ้าแม่กวนอิมหนองยวน และเทศกาลประเพณี ได้แก่ ประเพณีถือศีลกินเจ งานวิวาทิใต้สมุทร เทศกาลขนมเค้ก เทศกาลหมูย่าง ประเพณีลากพระ

2. พฤติกรรมนักท่องเที่ยวและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการพัฒนาการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า วัตถุประสงค์ที่เดินทางมาจังหวัดตรังเพราะต้องการท่องเที่ยวและพักผ่อน แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือ ถนนคนเดิน ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 30 นาที – 1 ชั่วโมง ร้านเกะลิบคือร้านกาแฟที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบ เหตุผลหลักที่เดินทางมาท่องเที่ยวคือเพื่อชื่นชมความงดงามและถ่ายรูปกับสถานที่สำคัญ เฟสบุค

(Facebook) คือแหล่งข้อมูลการที่นักท่องเที่ยวรับทราบข้อมูล ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 คิดเป็นร้อยละของระดับความพึงพอใจเท่ากับ 77.71 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นรูปแบบการสื่อความหมายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมาก ข้อที่ได้รับความพึงพอใจสูง 3 อันดับแรก คือ สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Line Facebook เป็นต้น ป้ายให้ข้อมูล และการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ส่วนประเด็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในพื้นที่อำเภอเมืองเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวภายใต้การเป็นประชาคมอาเซียน (9As) มีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 คิดเป็นร้อยละของระดับความพึงพอใจเท่ากับ 77.60 เรียงลำดับจากด้านที่มีความพึงพอใจสูงที่สุดถึงน้อยที่สุด คือ ด้านที่พัก ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการโฆษณา ด้านทัศนคติด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการบริการในแหล่งท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรมีป้ายแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเป็นภาษาอังกฤษมากที่สุด รองลงมาคือ อยากให้ดูแลเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และควรมีคิวรถตุ๊ก ๆ หรือรถสองแถวสาธารณะวิ่งผ่านรับ - ส่ง ตามถนนสายหลักและถนนสำคัญต่าง ๆ

3. การสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ การสื่อความหมายโดยใช้บุคคลเพียงแหล่งเดียว คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์มิดพรานาป้อ และการสื่อความหมายโดยไม่ใช้บุคคล ประกอบด้วย แผ่นพับ หนังสือแนะนำเที่ยว คู่มือท่องเที่ยว เว็บไซต์ และป้าย

4. แนวทางการพัฒนาการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ 4.1 แนวทางการพัฒนาการสื่อความหมายโดยใช้บุคคล ต้องมีการสร้างเครือข่ายอาสาสมัคร การพัฒนาเยาวชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดี การพัฒนาภาษาต่างประเทศ และการส่งเสริมการสื่อความหมายด้วยการแสดงออกทางศิลปวัฒนธรรม 4.2 แนวทางการพัฒนาการสื่อความหมายโดยไม่ใช้บุคคล ต้องมีการจัดทำคู่มือศึกษาวัฒนธรรมของชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตรัง ทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีการปรับปรุงข้อมูลการสื่อความหมายให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพิ่มกิจกรรมที่สื่อภาพความทรงจำในอดีตผสมผสานกับปัจจุบันในงานเทศกาลประเพณี จัดทำข้อมูลเรื่องเล่า ประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ จัดทำป้ายสื่อความหมายเพิ่มมากขึ้น จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางด้วยตัวเองในเว็บไซต์ จัดกิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรม การจัดงานนิทรรศการถาวรบนถนนสายวัฒนธรรม